

Öğretmen Adaylarının Eğitsel İnternet Kullanım Becerileri İle Bilgi Edinme Becerileri Arasındaki İlişki Düzeyi¹

Ahmet KAYA², Refik BALAY³ & Abdullah ADIGÜZEL⁴

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım becerileri ile bilgi edinme becerileri arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Araştırma, tarama modelinde desenlenmiştir. Çalışmada veriler, geçerlik ve güvenirliliği sağlanmış iki ölçek kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın alışma evrenini, 2012-2013 eğitim öğretim yılında Harran Üniversitesi Pedagojik Formasyon Programına kayıtlı 185 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada, öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım becerilerinin yeterli düzeyde, bilgi edinme düzeylerinin ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım düzeyleri cinsiyete göre, erkekler lehinde anlamlı düzeyde farklılık gösterirken; bilgi edinme beceri düzeyleri ise, interneti kullanma amacına göre, interneti araştırma amaçlı olarak kullananların lehinde anlamlı düzeyde farklılık göstermiştir. Son olarak, öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanma becerileri ile bilgi edinme becerileri arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Eğitsel internet, Bilgi edinme, Pedagojik formasyon, Öğretmen adayı

 DOI Number: <http://dx.doi.org/10.12973/jesr.2014.4os5a>

¹ Bu alışma 4. Eğitim Yönetimi Forumu'nda (EYFOR 4) sunulan bildirinin geliştirilmiş halidir (Balıkesir, 3-5 Ekim 2013)

² Yrd. Doç. Dr. - Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü - ahmetkaya@harran.edu.tr

³ Doç. Dr. - Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü - refikbalay@hotmail.com

⁴ Doç. Dr. - Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü - aadgznel@gmail.com

GİRİŞ

Günümüzdeki bilgi teknolojilerinin hızlı değişimi ve yayılımı öğretim programlarının hedeflerinde değişim yaratmıştır. Bu değişim bilgi teknolojilerine yönelik becerileri kazandıracak öğretmenlerin de yetiştirilmesini zorunlu kılmaktadır (Akkoyunlu & Kurbanoglu, 2003; Akkoyunlu & Yılmaz, 2005). Bilindiği gibi eğitimde değişimin ve gelişimin gerçekleşmesi için var olan faktörlerin en önemlilerinden birisi de öğretmendir. Öğretmenlerin bu değişimi gerçekleştirebilmeleri için öncelikle kendilerinin değişimi kabul etmeleri ve öğretim teknolojileri alanında meydana gelen gelişmelerden haberdar olmaları çok önemlidir (Oral, 2004). Günümüzde öğrenen merkezli anlayışın hâkim olması bu teknolojilerin kullanılabilirliğine katkı sağlamaktadır (Özerbaş, 2010). Bu nedenle, öğretmenlerin gerek hizmet öncesi ve gerekse hizmet içi eğitimleri sürecinde temelde bilgisayar ve özelde internet kullanımı ve etkin yararlanma yolları konusunda eğitilmeleri önem arz etmektedir (Çavuş & Göktaş, 2006). İnternet, öğretme öğrenme sürecinde özellikle öğrenme etkinliklerinin gerçekleştirilmesinde doğru planlanıp uygulandığında oldukça yararlı olabilen bir veri kaynağıdır. Bu kaynaktan öğretmen ve öğrenenlerin yararlanma durumlarının yine öğretme-öğrenme sürecindeki öğrenme etkinlikleriyle sağlanabileceği düşünülmektedir (Eisenberg & Johnson 2002). Öğretmenlerin öğretme-öğrenme sürecinde teknolojiyi yerinde ve uygun şekilde kullanmaları öğrencilerin de bu teknolojilerden yararlanmalarını teşvik edebilir (Tuncer & Özüt, 2012).

İnternet ve ilgili diğer öğretim teknolojileri, bireylerin gereksinim duydukları bilgiye doğru kaynaklardan ulaşmaları açısından son derece önemlidir. Çünkü günümüzde bireyler, her alanında çok çeşitli ve oldukça fazla miktarda bilgiye yüz yüze gelmektedir. Bilgisayar ve internet teknolojisi bilginin toplanması, depolanması, yeniden yapılandırılması, işlenmesi, bilgiye ulaşılması, çoğaltılması ve dağıtılması için gerekli alt yapıyı oluşturarak bu işlemlerin gerçekleşme sürecini büyük ölçüde kolaylaştırmış ve işlemlerin sürecini azaltmıştır (Koç & Koşaner, 2005).

İnternet kullanımı, kullanıcıların özellikle öğrencilerin hem akademik ve hem de sosyal yaşamlarını etkileyen bir özelliğe sahiptir. Eğitim-öğretim sürecini direkt olarak etkileyen internet kullanımı hem bu sürece olumlu katkılar sunarken hem de bu süreci zenginleştirmektedir. Eğitsel internet kullanımı becerileri bu anlamda büyük önem arz etmektedir. Şahin'e (2009) göre eğitsel internet kullanım becerileri şunlardır:

“İnternette, bilgi kaynaklarına ulaşmak, veri paylaşmak, okul proje/ödevleriyle ilgili araştırmalar yapmak, yapılmış-yayınlanmış makale ve yayınları incelemek, eğitim-öğretim amaçlı programları (yazılımları) incelemek, eğitim-öğretim amaçlı internet sitelerini incelemek, derslerle ilgili videoları izlemek ve indirmek, güncel bilgileri ve yenilikleri öğrenmek, etkileşimli program örnekleri bulmak, e-öğrenme portalları ile derse ve sınav uygulamalarına katılmak, proje/ödev konularıyla ilgili resim indirmek, derslerde anlatılan ve dikkat çeken konular hakkında internette detaylı arama yapmak, e-kitap bulup indirmek, eğitim amaçlı forumlardan yararlanmak, e-sözlük kullanmak, yabancı dillerle ilgili kaynaklara ulaşmak, web sitelerinden derslerle ilgili notları/yazıları okumak, genel kültür konularını öğrenmek, ders/ödevlerim hakkında arkadaşlarla internetten (MSN/Yahoo Messenger vb.) iletişim kurmak, internet arama motoru (Google, Yahoo vb.) kullanmak, eğitsel oyun aramak, veri tabanı kullanmak, yabancı dildeki metinleri çevirmek, resmi sitelerden (örneğin, www.meb.gov.tr) ilgili kanun ve yönetmelikler hakkında bilgi edinmek, eğitimsel güncel haber ve olayları takip etmek, farklı öğretim model ve yöntemleri hakkında bilgi edinmek, eğitim dergilerini internet üzerinden takip etmek, internetten kütüphaneye erişmek” gibi becerilerdir.

Bilginin bu denli yoğun bir biçimde üretilmesi, yayılması ve paylaşılması, nitelikli öğretmen anlayışının çok bilen öğretmenden, bilgiye nasıl ulaşacağını bilen öğretmene dönüşmesine yol açmıştır (Adıgüzel, 2005). Nitelikli öğretmen; bilgi ihtiyacının farkında olan, bilgiye ulaşmanın yollarını bilen, ulaştığı bilgiyi anlamlandırarak öğrenen, öğrenmiş olduğu bilgilerden yeni bilgiler üretebilen ve ürettiği bilgileri sorunların çözmede kullanabilen öğretmen olarak tanımlanmaktadır (Hennessey, 2009). Buna bağlı olarak günümüzde bilgiyi arama ve etkili bir şekilde kullanma şeklinde tanımlanabilecek bilgi edinme becerilerinin önemi de kendiliğinden ortaya çıkmaktadır (Başaran, 2005). Böylece eğitim süreci okulda yapılan öğrenme öğretme süreci ile sınırlı kalmamakta, bireyin gereksinimlerine paralel olarak yaşam boyu devam etmektedir (Sağlam, Adıgüzel, Kara & Özönay, 2007). Bu bağlamda öğrenme-öğretme sürecindeki bireylerin bilgi edinme ve kullanmada izlemeleri gereken beş aşama şu şekilde sıralanmaktadır (ACRL, 2003):

1. İhtiyaç duyulan bilginin türü ve miktarının bilinmesi,
2. İhtiyaç duyulan bilgiye erişmede en iyi yolların ve anahtar kavramların kullanılması,
3. Erişilen bilginin doğru ve güvenilir bir şekilde değerlendirebilmesi,
4. Değerlendirilen bilginin doğru mesajı verecek şekilde uygun yollarla kullanılması,
5. Bilginin kullanılmasında etik ve yasal düzenlemelerin kabul edilmesi ve kullanılması.

Bilgi edinme, yukarıda belirtilen tüm aşamaları ile bu aşamalara ilişkin yeterlik alanlarını kapsayan ve en genel anlamıyla, bilgiyi tanıma, elde etme, örgütleme, değerlendirme ve paylaşma boyutlarını içeren kapsamlı bir uğraşı alanını ifade etmektedir (Sheehy, 2001). Bu anlamda yükseköğretimin yeniden yapılanması sürecinde üniversite eğitimi bağlamında öğretmen adaylarına kazandırılması öngörülen bilgi edinme becerileri önem kazanmaktadır. Bilginin bu denli yoğun ve hızlı geliştiği üniversitelerde, öğretmen adaylarının başarılı olması yaşam boyu sürecek bir öğrenme süreci içinde olmaları ile olanaklıdır (Polat, 2005).

Bu nedenle gerek hizmet öncesi gerek hizmet içi öğretmen eğitiminde öğretmen adaylarına yaşam boyu kullanabilecekleri öğrenme beceri ve alışkanlıklarının kazandırılması gerekmektedir. Öğretim teknolojilerinin öğretme-öğrenme sürecinde etkin kullanımından başlayarak, bilginin öğrenilmesi, yapılandırılması ve kullanılmasına kadar gerekli bilgi ve beceri ile donatılmış öğretmenlerin yetiştirilmesi ihtiyacı günümüzde çok daha fazladır. Çünkü öğretim teknolojilerinin öğrenme etkinlikleriyle bütünleştirilerek işe koşulması gerekmektedir (Thompson & Mishra, 2008). Günümüzde hemen hemen tüm öğrenme etkinliklerinin teknoloji destekli olarak gerçekleştirildiği düşünüldüğünde, bu teknolojik desteklemenin öğretmen adaylarının bilgi edinme becerilerini nasıl etkilediğinin araştırılması gerekmektedir. Bu çalışma bu gereklilikten hareketle desenlenmiştir.

Amaç ve Alt Amaçlar

Bu araştırmanın genel amacı, öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım becerileri ile bilgi edinme becerileri arasındaki ilişki düzeyini belirlemektir. Bu genel amaç kapsamında şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım beceri düzeyleri nedir?
2. Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım beceri düzeyleri onların kişisel özelliklerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?

3. Öğretmen adaylarının bilgi edinme beceri düzeyleri nedir?
4. Öğretmen adaylarının bilgi edinme beceri düzeyleri onların kişisel özelliklerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
5. Öğretmen adaylarının akademik özyeterlik düzeyleri ile bilgi okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı düzeyde bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu çalışma, tarama modelinde tekil ve ilişkisel tarama teknikleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Tekil tarama tekniği ile öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım beceri düzeyleri ile bilgi edinme beceri düzeylerine ilişkin görüşleri belirlenmiştir. İlişkisel tarama tekniğiyle de öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım beceri düzeyleri ile bilgi edinme beceri düzeyleri arasındaki ilişki düzeyine bakılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini, Harran Üniversitesi Pedagojik Formasyon Sertifika Programına 2012–2013 eğitim öğretim yılında kayıt yaptıran 200 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada öğrencilerin tamamına ulaşılması hedeflendiğinden örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Araştırmada kullanılan ölçeklerin uygulanması sonucu 185 öğretmen adayının ölçekleri değerlendirmeye alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veriler, Eğitsel İnternet Kullanım Özyeterliği İnançları Ölçeği (Şahin, 2009) ve Bilgi Okuryazarlığı Ölçeği (Adıgüzel, 2011) ile toplanmıştır. *Eğitsel İnternet Kullanım Özyeterliği İnançları Ölçeği*, öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım yeterlik düzeylerini belirlemeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Ölçek; *tamamen yeterliyim, oldukça yeterliyim, yeterliyim, kısmen yeterliyim ve yetersizim* şeklinde derecelendirilmiştir. Söz konusu ölçeğin geliştirilmesi sürecinde hesaplanan güvenilirlik katsayısı .96 olarak belirlenmiştir. Bu çalışmada yeniden hesaplanan güvenilirlik katsayısı ise .93 olarak bulunmuştur. *Bilgi Okuryazarlığı Ölçeği* öğretmen adaylarının bilgi edinme beceri düzeylerindeki sıklığı belirlemeye yönelik olduğundan; *her zaman, çoğu zaman, bazen, ara sıra ve hiçbir zaman* şeklinde derecelendirilmiştir. Bilgi Okuryazarlığının geliştirilmesi aşamasında hesaplanan güvenilirlik katsayısı .92 iken, bu çalışmada yeniden hesaplanan katsayı .90 olarak bulunmuştur.

Veri Analizi

Elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla her iki ölçek ile toplanan verilere ayrı ayrı Kolmogorov-Smirnov Z testi uygulanmıştır. Eğitsel internet ölçeği ile toplanan veriler, tüm değişkenler için yapılan testte elde edilen değerlerin 3.65 ile 5.45 arasında olduğunu göstermiştir. Bu değerler verilerin normal dağılımda olduğunu göstermektedir. Bilgi okuryazarlığı ölçeği ile toplanan veriler, tüm değişkenler için yapılan testte elde edilen değerlerin 2.58 ile 5.82 arasında yer aldığını ortaya koymuştur. Bu değerler de verilerin normal dağılıma uygun olduğunu göstermektedir. Elde edilen veriler araştırmanın alt amaçları doğrultusunda, öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım düzeylerini ve bilgi edinme beceri düzeylerini belirlemek için "aritmetik ortalama (\bar{x}) ve standart sapmalarına (S)" bakılmıştır. Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım

beceri düzeylerine ve bilgi edinme beceri düzeylerine ilişkin görüşlerinin bazı kişisel özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemede; aritmetik ortalama, standart sapma, t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Tukey HSD testlerinden yararlanılmıştır. Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım becerileri ile bilgi edinme becerileri arasındaki ilişkinin düzeyini belirlemede ise, korelasyon ve regresyon tekniklerinden yararlanılmıştır. Çalışmada kullanılan her iki ölçeğin her bir maddesine verilen yanıt kodları derecelendirme biçimlerine uygun olarak olumsuzdan olumluya doğru 1.00 ile 5.00 arasında değişmektedir. Her iki ölçekte yer alan aralıkların eşit olduğu (4/5) varsayımından hareket ederek seçeneklere ilişkin alt ve üst sınırlar belirlenmiştir.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım becerileri ile bilgi edinme becerileri arasındaki ilişki düzeyini belirlemeye yönelik olarak elde edilen bulgulara ve bu bulguların yorumlarına yer verilmiştir.

Öğretmen Adaylarının Eğitsel İnternet Kullanım Beceri Düzeyleri

Öğretmen adaylarının *Eğitsel İnternet Kullanma* düzeylerine ilişkin sayısal veriler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanma düzeyleri

Madde	X	S
1. İnternette, bilgi kaynaklarına ulaşmak için	3.42	1.08
2. İnternette, arkadaşlarımla veri paylaşmak için	3.40	1.08
3. İnternette, okul proje/ödevlerimle ilgili araştırmalar yapmak için	3.48	1.02
4. İnternette, yapılmış-yayınlanmış makale ve yayınları incelemek için	3.44	1.01
5. İnternette, eğitim-öğretim amaçlı programları (yazılımları) incelemek için	3.36	1.07
6. İnternette, eğitim-öğretim amaçlı internet sitelerini incelemek için	3.44	1.06
7. İnternette, dersimle ilgili videoları izlemek ve indirmek için	3.66	1.06
8. İnternette, güncel bilgileri ve yenilikleri öğrenmek için	3.70	1.00
9. İnternette, etkileşimli program örnekleri bulmak için	3.45	1.04
10. E-öğrenme portalları ile derse ve sınav uygulamalarına katılmak için	3.36	1.08
11. İnternette, proje/ödev konularıyla ilgili resim indirmek için	3.99	4.48
12. Derslerde anlatılan ve dikkatimi çeken konular hakkında internette detaylı arama yapmak için	3.57	1.03
13. E-kitap bulup indirmek için	3.35	1.10
14. İnternette, eğitim amaçlı forumlardan yararlanmak için	3.40	1.11
15. E-sözlük kullanmak için	3.39	1.22
16. İnternette, yabancı dillerle ilgili kaynaklara ulaşmak için	3.16	1.33
17. Web sitelerinden derslerle ilgili notları/yazıları okumak için	3.55	1.07
18. İnternette, genel kültür konularını öğrenmek için	3.67	1.05
19. Ders/ödevlerim hakkında arkadaşlarla internette (MSN, Yahoo Messenger vb.) iletişim kurmak için	3.51	1.18
20. İnternet arama motoru (Google, Yahoo vb.) kullanmak için	3.88	1.07
21. İnternette, eğitsel oyun aramak için	3.30	1.21
22. İnternet üzerinden veri tabanı kullanmak için	3.14	1.23
23. İnternette, yabancı dildeki (örneğin, İngilizce) metinleri çevirmek için	3.23	1.29
24. Resmi sitelerden (örneğin, www.meb.gov.tr) ilgili kanun ve yönetmelikler hakkında bilgi edinmek için	3.32	1.15
25. İnternette, eğitimsel güncel haber ve olayları takip etmek için	3.47	1.10
26. İnternette, farklı öğretim model ve yöntemleri hakkında bilgi edinmek için	3.31	1.06
27. Eğitim dergilerini internet üzerinden takip etmek için	3.34	1.14
28. İnternette kütüphaneye erişmek için	3.44	1.15
Toplam	3.45	0.81

Tablo 1’de, öğretmen adaylarının, eğitsel internet kullanım becerine ilişkin görüşlerinden elde edilen verilerin aritmetik ortalamalarının ($\bar{x}=3.88$) ile ($\bar{x}=3.14$) arasında değiştiği görülmektedir. Öğretmen adayları eğitsel internet kullanım becerilerinden 1., 2., 3., 4., 6., 7., 8., 9., 11., 12., 14., 15., 17., 18., 19., 20., 25., 27. ve 28. Maddelerdeki etkinlikleri gerçekleştirme konusunda kendilerini yeterli görürken, 5., 10., 13., 16., 21., 22., 23., 24. ve 26. Maddelerdeki etkinlikleri gerçekleştirme konusunda kendilerini oldukça yeterli görmekteyler. Öğretmen adayları eğitsel internet kullanma konusunda kendilerini *kısmen yeterli* veya *yetersiz* gördükleri herhangi bir etkinlik belirtilmemiştir. Öğretmen adayları interneti en fazla İnternet arama motoru (Google, Yahoo vb.) yoluyla kullandıklarını, en az ise İnternet üzerinden veri tabanı yoluyla kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu bulgulara dayalı olarak öğretmen adaylarının akıllarına gelen her konuyu Google, Yahoo vb. arama motorları üzerinde yapabildikleri bu konuda bir engelin olmaması nedeniyle bu motorları fazla kullandıkları söylenebilir. Diğer taraftan veri tabanlarının kullanımının belli bir sistematığe, üyelik ve şifrelemeye tabii olması nedeniyle öğretmen adayları tarafında pek kullanılmadığı söylenebilir.

Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım beceri düzeylerine ilişkin görüşlerinin; cinsiyet, Mezun oldukları üniversite ve lisans mezuniyet not ortalamasına göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediği ile ilgili sayısal veriler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım düzeylerine ilişkin görüşlerinin; cinsiyet, üniversite ve lisans mezuniyet notuna göre t-testi sonuçları

Değişken		N	X	S	t	p
Cinsiyet	Kadın	95	3.35	.844	1.627	.04
	Erkek	90	3.55	.774		
Üniversite	Harran	107	3.42	.826	0.640	.52
	Diğer	78	3.49	.802		
Lisans	70-79	125	3.45	.832	0.085	.93
Notu	80-89	60	3.46	.785		

Tablo 2’deki verilere göre, öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım beceri düzeyleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir [$t_{(185)}=1.627$, $p<.05$]. Buna göre, erkek öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım beceri düzeylerinin ($X=3.55$) kadın öğretmen adaylarına ($X=3.35$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Diğer taraftan öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım beceri düzeyleri mezun oldukları üniversite [$t_{(185)}=0.640$, $p>.05$] ve lisans mezuniyet not ortalamalarına [$t_{(185)}=0.085$, $p>.05$] göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir.

Öğretmen adaylarının, eğitsel internet kullanım düzeylerine ilişkin görüşlerinin; bölüm, formasyonu tercih nedeni, interneti kullanım amacı ve kendini tanıma düzeylerine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediği ile ilgili sayısal veriler Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3. Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım düzeylerine ilişkin görüşlerinin bölüm, formasyonu tercih nedeni, interneti kullanım amacı ve kendini tanıma düzeylerine karşılaştırılması

Uygulama	Değişkenler	N	\bar{X}	S	sd	F	p	Fark
Mezun Oldukları Bölüm	1.TDE	32	3.59	.945	3-181	1.588	.19	–
	2.İlahiyat	37	3.25	.794				
	3.Fen alanlar	43	3.36	.788				
	4.Tarih coğrafya	73	3.54	.767				
	Total	185	3.45	.814				
Formasyon Tercih Nedeni	1. Kendi İsteğim	135	3.44	.759	2-182	0.058	.94	–
	2. Aile /Çevre Baskısı	24	3.43	.989				
	3. İş Garantisi Olduğu için	26	3.50	.945				
	Total	185	3.45	.814				
İnternet Kullanma Amacı	1. Araştırma	73	3.55	.802	3-181	0.720	.54	–
	2. İletişim	23	3.31	.627				
	3. Oyun-Eğlence	17	3.47	.883				
	4. Bilgi Edinme	72	3.39	.865				
	Total	185	3.45	.814				
Kendini Tanıma	1. Vasat	15	3.10	.489	2-182	2.643	.04	1–3
	2. İyi	118	3.42	.753				
	3. Çok İyi	52	3.62	.979				
	Total	185	3.45	.814				

Tablo 3 incelendiğinde, öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım beceri düzeylerinin; mezun oldukları bölümlere [$F_{(3-181)}=1.588$, $p>.05$], formasyonu tercih nedenlerine [$F_{(2-182)}=0.058$, $p>.05$] ve interneti kullanım amaçlarına [$F_{(3-181)}=0.720$, $p>.05$] göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği görülmektedir. Bu bulgulara dayalı olarak öğretmen adaylarının mezun oldukları bölüm, formasyonu tercih etme nedenleri ve interneti kullanım amaçları onların eğitsel internet kullanım beceri düzeylerine etki eden değişkenler olmadığı söylenebilir. Ancak, katılımcıların mezun oldukları bölümlere bakıldığında, eğitsel internet kullanım düzeyinin görece en yüksek Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde, en düşük İlahiyat Fakültesi mezunlarında olduğu görülmektedir.

Öğretmen adaylarının formasyonu tercih nedenlerine bakıldığında “iş garantisi olduğu için” diyenlerin eğitsel internet kullanım düzeylerinin görece daha yüksek olduğu görülmektedir. Aynı şekilde interneti araştırma amaçlı olarak kullanan öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım düzeylerinin diğerlerine göre görece daha yüksek olduğu görülmektedir.

Öğretmen adaylarının kendilerini tanıma durumlarının, eğitsel internet kullanım beceri düzeylerine anlamlı düzeyde etki eden bir değişken olduğu belirlenmiştir [$F_{(2-182)}=2.643$, $p<.05$]. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Tukey HSD testi sonucunda, söz konusu farkın kendini çok iyi tanıyan öğretmen adayları ile kendini vasat düzeyde tanıyan öğretmen adayları arasında meydana geldiği tespit edilmiştir. Buna göre, kendini çok iyi tanıyan öğretmen adaylarının ($X=3.62$) eğitsel internet kullanım beceri düzeyleri, kendini vasat düzeyde tanıyanlara ($X=3.10$) göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Bu bulguya dayanarak kendini çok iyi tanıyan öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım düzeylerinin çok daha yüksek olduğu söylenebilir.

Öğretmen Adaylarının Bilgi Edinme Beceri Düzeyleri

Bu başlık altında, öğretmen adaylarının bilgi edinme becerilerine ilişkin görüşlerinden elde edilen verilerin analizlerine ve yorumlarına yer verilmiştir. Öğretmen adaylarının bilgi edinme becerilerinden “bilgi ihtiyacını tanımlama” düzeylerine ilişkin sayısal veriler Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen adaylarının bilgi ihtiyacını tanımlama düzeyleri

Madde	\bar{x}	S
1. Bilgi kaynaklarının türlerini ve alanlarını belirleme	3.85	1.24
2. Bilgi ihtiyacını başkaları ile paylaşarak yapılandırma	3.70	1.04
3. İhtiyaç duyulan bilginin nerede bulunacağını bilme	3.85	0.90
4. Bilgi kaynaklarının türlerini ve önemini bilme	3.77	0.99
5. Bilgi ihtiyacını tanımlama	3.79	0.96
6. İhtiyaç duyulan bilgiyle ilgili temel kavramları bilme	3.69	0.97
7. Bilginin temel özelliklerine göre nasıl düzenlendiğini bilme	3.75	0.91
8. Bilgi ihtiyacının kapsamını ve yapısını sürekli olarak gözden geçirme	3.63	0.91

Tablo 4’te görüldüğü gibi, öğretmen adaylarının “bilgi ihtiyacını tanımlama” düzeylerine ilişkin görüşleri, (\bar{x} =3.85) ile (\bar{x} =3.63) arasında değişmektedir. Öğretmen adaylarının, bilgi edinme becerilerinden “bilgi ihtiyacını tanımlama” becerilerini çoğu zaman doğru bir şekilde gerçekleştirdikleri anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının “Bilgi kaynaklarının türlerini ve alanlarını belirleme” ve “İhtiyaç duyulan bilginin nerede bulunacağını bilme” konusunda daha sık doğru karar verdikleri, “Bilgi ihtiyacının kapsamını ve yapısını sürekli olarak gözden geçirme” becerilerini ise, daha seyrek gerçekleştirdikleri görülmektedir. Öğretmen adaylarının bilgi edinme becerilerinden “bilgiye erişme” düzeylerine ilişkin sayısal veriler Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmen adaylarının bilgiye erişme düzeyleri

Madde	\bar{x}	S
1. Elde edilen bilgi kaynaklarını inceleyerek temel düşünceleri özetleme	3.89	0.99
2. Bilgi kaynaklarındaki farklı bakış açılarını anlama ve değerlendirme	3.94	0.96
3. Web kaynaklarına ilişkin değerlendirme ölçütlerini dikkate alma	3.45	0.10
4. Elde edilen bilgiyi belli ölçütlere göre sınıflandırma	3.75	0.98
5. Kaynaklardan elde edilen bilgiyi önceki bilgilerle ilişkilendirerek özgün bir şekilde yeniden ifade etme	3.72	1.01
6. Bilgiyi ve bilgi kaynaklarını güvenilirlik, geçerlilik, tarafsızlık, güncellik gibi ölçütlere göre değerlendirme	3.71	1.08
7. Değiştirilmiş, yanlış ve taraflı bilgiyi fark etme ve sorgulama	3.84	0.99
8. Bilgiye ulaşmada elektronik kaynaklardan yararlanma	3.75	1.08
9. Web kaynaklarını, veritabanlarını ve tarama motorlarını kullanırken, hangi anahtar sözcük ve ilişkili terimleri, nasıl kullanacağını bilme	3.77	1.05
10. Bilgiye ulaşmada güncel basılı kaynaklardan yararlanma	3.84	0.92
11. Bilgi ve iletişim teknolojisindeki değişiklikleri izleme	3.68	1.08

Tablo 5’te görüldüğü gibi, öğretmen adaylarının “bilgiye erişme” düzeylerine ilişkin görüşleri, (\bar{x} =3.94) ile (\bar{x} =3.45) arasında değişmektedir. Öğretmen adaylarının bilgi edinme becerilerinden “bilgiye erişme” becerilerini çoğu zaman doğru bir şekilde gerçekleştirdikleri anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının “Elde edilen bilgi kaynaklarını inceleyerek temel

düşünceleri özetleme” konusunda daha sık doğru karar verdikleri, “Web kaynaklarına ilişkin değerlendirme ölçütlerini dikkate alma” becerilerini ise daha seyrek gerçekleştirdikleri anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının bilgi edinme becerilerinden “bilgiyi kullanma” düzeylerine ilişkin sayısal veriler Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmen adaylarının bilgiyi kullanma düzeyleri

Madde	\bar{x}	S
1. Elde edilen bilgileri sistematik şekilde düzenleyerek sorunların çözümünde kullanma	3.83	0.97
2. Bilginin temel özelliklerini, önemini ve çelişkilerini belirlemek için yeni bilgi ile önceki bilgiyi karşılaştırma ve bütünleştirme	3.88	0.88
3. Gerektiğinde kaynaklara yeniden erişebilmek için tüm bilgi alıntılarını uygun şekilde düzenleyerek kaydetme	3.64	1.05
4. Elde edilen bilgiyi yorumlayarak sonuçlarını ortaya koyma	3.96	0.92
5. Ulaşılan bilgiye dayalı olarak kavramlar ve çıkan sonuçlar arasındaki ilişkiyi belirleme	3.78	1.04

Tablo 6’da görüldüğü gibi, öğretmen adaylarının “bilgiyi kullanma” düzeylerine ilişkin görüşleri, ($\bar{x}=3.96$) ile ($\bar{x}=3.64$) arasında değişmektedir. Öğretmen adaylarının bilgi edinme becerilerinden “bilgiyi kullanma” becerilerini çoğu zaman doğru bir şekilde gerçekleştirdikleri anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının “Elde edilen bilgiyi yorumlayarak sonuçlarını ortaya koyma” konusunda daha sık doğru karar verdikleri, “Gerektiğinde kaynaklara yeniden erişebilmek için tüm bilgi alıntılarını uygun şekilde düzenleyerek kaydetme” becerilerini ise daha seyrek gerçekleştirdikleri gözlenmektedir. Öğretmen adaylarının bilgi edinme becerilerinden “Bilgiyi Kullanmada Etik ve Yasal Düzenlemeler Yapabilme” düzeylerine ilişkin sayısal veriler Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Öğretmen adaylarının bilgiyi kullanmada etik ve yasal düzenlemeler yapabilme düzeyleri

Madde	\bar{x}	S
1. Bilgi edinmede düşünce ve ifade özgürlüğünü dikkate alma	4.11	0.97
2. Bilgiye yasal bir şekilde ulaşma ve kullanma	3.96	0.98
3. Kullanılan bilginin orijinal kaynaklarını tam ve doğru olarak gösterme	4.20	0.75
4. Basılı kaynak ve elektronik ortamlardaki kişisel hak ve güvenlik konularını dikkate alma	3.91	1.04
5. Kullanılacak bilgiyle ilgili gizlilik ve güvenlik konularını dikkate alma	3.92	1.02

Tablo 7’de görüldüğü gibi, öğretmen adaylarının “Bilgiyi Kullanmada Etik ve Yasal Düzenlemeler Yapabilme” düzeylerine ilişkin görüşleri, ($\bar{x}=4.20$) ile ($\bar{x}=3.91$) arasında değişmektedir. Öğretmen adaylarının bilgi edinme becerilerinden “bilgiyi kullanma” becerilerini çoğu zaman doğru bir şekilde gerçekleştirdikleri anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının “Kullanılan bilginin orijinal kaynaklarını tam ve doğru olarak gösterme” konusunda daha sık doğru karar verdikleri, “Basılı kaynak ve elektronik ortamlardaki kişisel hak ve güvenlik konularını dikkate alma” becerilerini ise daha seyrek gerçekleştirdikleri görülmektedir. Öğretmen adaylarının bilgi edinme beceri düzeylerine ilişkin görüşlerinin; cinsiyet, mezun oldukları üniversite ve lisans mezuniyet not ortalamasına göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediği ile ilgili sayısal veriler Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Öğretmen adaylarının bilgi edinme becerilerine ilişkin görüşlerinin cinsiyet, mezun olunan üniversite ve lisans mezuniyet notuna göre karşılaştırılması

		N	\bar{x}	S	t	p
Cinsiyet	Kadın	95	3.82	0.63	0.264	.79
	Erkek	90	3.79	0.59		
Üniversite	Harran	107	3.75	0.63	1.579	.11
	Diğer	78	3.89	0.58		
Lisans Notu	70-79	125	3.76	0.63	1.559	.12
	80-89	60	3.91	0.57		

Tablo 8'deki verilere göre, öğretmen adaylarının bilgi edinme beceri düzeyleri cinsiyet [$t_{(185)}=0.264$, $p>.05$], mezun oldukları üniversite [$t_{(185)}=1.579$, $p>.05$] ve lisans mezuniyet not ortalamalarına [$t_{(185)}=1.559$, $p>.05$] göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir. Öğretmen adaylarının, bilgi edinme beceri düzeylerine ilişkin görüşlerinin; mezun oldukları bölüm, formasyonu tercih nedeni, interneti kullanım amacı ve kendini tanıma düzeylerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği ile ilgili sayısal veriler Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Öğretmen adaylarının bilgi edinme becerilerine ilişkin görüşlerinin mezun olunan bölüm, formasyonu tercih nedeni, interneti kullanım amacı ve kendini tanıma düzeylerine göre karşılaştırılması

Uygulama	Değişkenler	N	\bar{X}	S	sd	F	p	Fark
Mezun Oldukları Bölüm	1.TDE	32	3.81	0.51	3-181	0.127	.94	-
	2.İlahiyat	39	3.76	0.52				
	3.Fen alanlar	45	3.82	0.58				
	4.Tarih coğrafya	69	3.84	0.71				
	Total	185	3.81	0.60				
Formasyon Tercih Nedeni	1. Kendi İsteğim	103	3.79	0.57	2-182	0.310	.73	-
	2. Aile /Çevre Baskısı	56	3.81	0.64				
	3. İş Garantisi Olduğu için	26	3.89	0.68				
	Total	185	3.81	0.60				
İnternet Kullanma Amacı	1. Araştırma	77	3.96	0.54	3-181	2.903	.03	1-4
	2. İletişim	23	3.68	0.58				
	3. Oyun-Eğlence	13	3.75	0.52				
	4. Bilgi Edinme	72	3.69	0.66				
	Total	185	3.81	0.60				
Kendini Tanıma	1. Vasat	14	3.62	0.69	2-182	1.786	.17	-
	2. İyi	119	3.78	0.57				
	3. Çok İyi	52	3.93	0.66				
	Total	185	3.81	0.60				

Tablo 9 incelendiğinde, öğretmen adaylarının bilgi edinme beceri düzeyleri; mezun oldukları bölümlere [$F_{(3-181)}=0.127$, $p>.05$], formasyonu tercih nedenlerine [$F_{(2-182)}=0.310$, $p>.05$] ve kendini tanıma durumlarına [$F_{(2-182)}=1.786$, $p>.05$] göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir. Bu bulgulara dayalı olarak öğretmen adaylarının mezun oldukları bölüm, formasyonu tercih etme nedenleri ve kendilerini tanıma durumları onların eğitsel internet kullanım beceri düzeylerine etki eden değişkenler olmadığı söylenebilir. Ancak, aritmetik

ortalamalar arasında görece bir karşılaştırma yapıldığında, bilgi edinme beceri düzeyi en yüksek olanların Tarih ve Coğrafya bölümü mezunları olduğu; İlahiyat Fakültesi mezunlarının ise görece en düşük bilgi edinme düzeylerine sahip oldukları görülmektedir.

Öğretmen adaylarının formasyonu tercih nedenlerine bakıldığında, *iş garantisi olduğu için* diyenlerin bilgi edinme beceri düzeylerinin görece daha yüksek olduğu görülmektedir. Aynı şekilde *kendilerini çok iyi tanıyan öğretmen adaylarının* bilgi edinme beceri düzeylerinin diğerlerine göre görece daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Diğer yandan öğretmen adaylarının interneti kullanım amaçları, bilgi edinme beceri düzeylerinde anlamlı düzeyde bir farklılık meydana getirmektedir [$F_{(3-181)}=2.903, p<.05$]. Farkın hangi gruplar arasında meydana geldiğini bulmak amacıyla yapılan Tukey HSD testi sonunda, söz konusu farkın, interneti *araştırma amaçlı* olarak kullanan öğretmen adayları ile *bilgi edinme amaçlı* kullanan öğretmen adayları arasında olduğu gözlenmektedir. Buna göre interneti *araştırma amaçlı* olarak kullanan öğretmen adaylarının bilgi edinme becerileri ($\bar{x}=3.96$), interneti *bilgi edinme amaçlı* kullanan öğretmen adaylarına ($\bar{x}=3.69$) oranla anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Bu bulguya dayanarak interneti araştırma amaçlı olarak kullanan öğretmen adaylarının bilgi edinme beceri düzeylerinin çok daha yüksek olduğu söylenebilir.

Öğretmen Adaylarının Eğitsel İnternet Kullanım Becerinin Bilgi Edinme becerilerine Etki Düzeyi

Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım beceri düzeyleri ile bilgi edinme beceri arasındaki ilişki düzeyini belirlemek amacıyla Pearson Korelasyon analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucu elde edilen veriler Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık düzeyleri ile eğitsel internet kullanım düzeyleri arasındaki ilişki

	Bilgi Okuryazarlığı
Eğitsel İnternet Kullanma	.414

Tablo 10'da görüldüğü gibi, öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanma becerileri ile bilgi edinme becerileri arasındaki ilişkinin düzeyini ve yönünü belirlemek amacıyla Pearson Korelasyon analizi yapılmıştır. Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanma becerileri ile bilgi edinme becerileri arasında pozitif yönde, orta düzeyde bir ilişki ($r=.414, p<.05$) vardır. Bu bulguya göre, öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım becerileri arttıkça bilgi edinme becerilerinin de buna paralel olarak orta düzeyde bir artış gösterdiği, aynı şekilde öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım becerileri azaldıkça bilgi edinme becerilerinin de bu duruma paralel olarak orta düzeyde bir azalmanın gerçekleştiği söylenebilir.

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım becerileri ile bilgi edinme becerileri arasındaki ilişki düzeyini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada elde edilen bulgulara dayalı olarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır. Bu çalışmada, öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım becerilerinin yeterli düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adayları, internette en fazla İnternet arama motoru (Google, Yahoo vb.) kullandıklarını, en az ise internet

üzerinden veri tabanlarını kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu bulgu, Kılıç ve Coşkun'un (2010) araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Bu yazarlar, "Öğretmen Adaylarının Eğitsel Amaçlı İnternet Kullanım Özyeterlik İnanç Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" adlı çalışmalarında, öğretmen adaylarının eğitsel amaçlı internet kullanımına ilişkin inanç düzeylerinin yüksek olmadığını; bu durumun öğretmen adaylarının eğitim teknolojilerini etkin biçimde öğrenme ortamında kullanamadıklarından kaynaklandığını belirtmişlerdir.

Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım beceri düzeyleri, mezun oldukları üniversite ve lisans mezuniyet not ortalamalarına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermezken, cinsiyete göre erkek öğretmen adaylarının lehinde anlamlı düzeyde farklılık göstermiştir. Benzer çalışmalarda, Tuncer ve Özü'tün (2012) "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Eğitsel İnternet Kullanımına Yönelik Öz Yeterlik İnançları" başlıklı çalışmalarında sınıf öğretmeni adaylarının eğitsel internet kullanımına yönelik öz yeterlik inançlarının cinsiyete göre kızlar lehinde anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir bulgusu ile taban tabana zıtlık göstermektedir. Çavuş ve Göktaş (2006) tarafından yapılan "Eğitim Fakültesi'nde Öğrenim Gören Öğrencilerin İnternette Yararlanma Nedenleri ve Kazanımları" adlı çalışmalarında cinsiyet ile bilgisayar kullanım düzeyi ve bilgisayar kullanım sıklığı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım beceri düzeylerinin; mezun oldukları bölümlerine, formasyonu tercih nedenlerine ve interneti kullanım amacına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemiştir. Ancak öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım beceri düzeyleri kendilerini tanıma durumlarına göre *kendimi çok iyi tanıyorum* diyenler ile *kendimi tanıma düzeyim vasattır* diyenler arasında kendini çok iyi tanıyanların lehinde anlamlı farklılık göstermiştir. Diğer taraftan öğretmen adaylarının interneti daha çok araştırma yapma amaçlı olarak kullandıkları belirlenmiştir. Çavuş ve Göktaş (2006) çalışmalarında, internette yararlanma oranının daha çok bilgi edinme amaçlı olduğu, bunu sırasıyla sosyal ve ticari amaçlı kullanımın takip ettiği belirlemiştir. Aynı çalışmada, internet kullanımı sonucu olumlu kazanımların olumsuz kazanımlara oranla daha yüksek olduğu saptanmıştır. Sağlam vd. (2007) "Araştırma Görevlilerinin Bilgi Okuryazarlığı Beceri Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi" adlı çalışmalarında araştırma görevlilerinin bilgi okuryazarlığı beceri düzeyleri ile internette yararlanma saatleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Öğretmen adaylarının bilgi edinme becerileri; bilgi ihtiyacını tanımlama, bilgiye erişme, bilgiyi kullanma ve bilgiyi kullanmada etik ve yasal düzenlemeler yapabilme alt boyutlarında incelenmiştir. Buna göre öğretmen adayları; bilgi ihtiyacını tanımlama, bilgiye erişme ve bilgiyi kullanma konusunda orta düzeyde beceriye sahipken, bilgiyi kullanmada etik ve yasal düzenlemeler yapabilme konusunda daha hassas oldukları ve üst düzey bir beceriye sahip oldukları belirlenmiştir. Gömleksiz, Kan ve Bozpolat (2013) "Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlığına İlişkin Görüşleri" adlı çalışmalarında, öğretmen adaylarının bilgiye ulaşmada etkili buldukları yolları incelemişlerdir. Buna göre öğretmen adayları bilgiye ulaşmada en çok; internet, medya, kitap, kütüphane, makale, uzman kişi ve ansiklopedi gibi kaynakları kullanmışlardır. Sağlam vd. (2007) tarafından yapılan çalışmada araştırma görevlilerinin bilgi okuryazarlığı alt alanlarında; beceri düzeylerinin en yüksek olduğu alt alanın "bilgiyi kullanmada kültürel, etik, yasal ve sosyal düzenlemeleri kabul etme" olduğu, en düşük oldukları alt alanın ise, "erişilen bilgiyi değerlendirme" alt alanı olduğu belirlenmiştir. Adıgüzel (2012) "Investigating The Levels of Strain, From The Point

of Various Variables, At Their Efforts of Obtain Information of Preservice Teachers' of Secondary Education” adlı çalışmasında, öğretmen adaylarının; erişilen bilgiyi uygun şekilde düzenleme, yorumlayarak sonuçlar ortaya koyma ve bilgiyi sorunların çözümünde kullanma konusunda çok az zorlandıkları, eriştikleri bilgiyi her zaman olmazsa da çoğu zaman doğru yapılandırdıkları ve değerlendirdikleri, bilgi edinmede ve kullanmada etik ve yasal düzenlemeleri kabul etme aşamasında, bilgi kaynaklarına zarar vermeme ve tüm kullanıcıların kaynakları kullanma hakkına saygı gösterme konusunda her zaman hassas ve dikkatli oldukları sonucuna ulaşmıştır.

Öğretmen adaylarının bilgi edinme beceri düzeyleri; cinsiyet, mezun oldukları üniversite, mezun olunan bölüm, mezuniyet notu, formasyonu tercih nedeni ve kendini tanıma durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemiştir. Diğer taraftan Öğretmen adaylarının interneti kullanım amaçlarının, bilgi edinme beceri düzeylerini anlamlı düzeyde etkileyen bir değişken olduğu belirlenmiştir. Buna göre interneti araştırma amaçlı olarak kullanan öğretmen adaylarının bilgi edinme becerilerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Adıgüzel (2012) yaptığı çalışmada, öğretmen adaylarının bilgi edinmede zorlanma düzeyine ilişkin görüşlerinin, interneti kullanma amacına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediğini bulmuştur.

Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanma becerileri ile bilgi edinme becerileri arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişkinin olduğu, öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım becerileri arttıkça bilgi edinme becerilerinin de buna paralel olarak orta düzeyde bir artış gösterdiği belirlenmiştir. Kahyaoğlu (2011) tarafından yapılan çalışmada öğretmen adaylarına ilişkin bilgisayar özyeterlik algısı ile bilgi okuryazarlığı öz yeterlik algısının pozitif yönde bir ilişki içinde olduğunu belirlenmiş ve bilgisayar okuryazarlığı bilgi okuryazarlığının ön koşulu olduğu sonucuna varmıştır. Akkoyulu ve Kurbanoglu (2003) “Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlığı ve Bilgisayar Özyeterlik Algıları” adlı çalışmalarında, bilgisayar öz-yeterlik algısı ile bilgi okuryazarlığı öz-yeterlik algısının birlikte arttığını belirlemişlerdir.

Elde edilen bu sonuçlar değerlendirildiğinde öğretmen adaylarının nitelikli olarak yetişmelerini sağlamak için özellikle hizmet öncesi eğitimlerinde bilgi edinme becerilerine sahip olmaları sağlanmalı ve bilgiye ulaşmada karşılaştıkları güçlükler ortadan kaldırılmalıdır. Öğretmen adaylarına; bilgi ihtiyacını belirleme, bilgiye erişme, bilgiyi kullanma ve bu süreçte yasal ve etik değerleri dikkate alma konusunda uygun ortamlar ve olanaklar sağlanmalıdır. Özellikle öğretmen adaylarının bilgi edinmede en çok kullandıkları bilgisayar ve internet kaynaklarına kolay ve güvenli bir şekilde ulaşmaları sağlanmalıdır. Öğretmen adaylarının bilgi edinmede en az kullandıkları veri tabanları, bilgi edinme sürecinde en önemli ve güvenli kaynaklardır. Öğretmen adaylarının bu kaynaklardan güvenli ve pratik olarak yararlanmalarını sağlayacak beceriler kazanmaları sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, A. (2005). Avrupa Birliğine uyum sürecinde öğretmen niteliklerinde yeni bir boyut: bilgi okuryazarlığı. *Milli Eğitim Dergisi*, 167, 355-363.
- Adıgüzel, A. (2011). Bilgi okuryazarlığı ölçeğinin geliştirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17, 15-28.
- Adıgüzel, A. (2012). Investigating the levels of strain, from the point of various variables, at their efforts of obtain information of preservice teachers' of secondary education. *International Journal of Instruction*, 5 (2) 91-108.

- Akkoyunlu, B. & Kurbanoglu, S. (2003). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı ve bilgisayar özyeterlik algıları üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 1-10.
- Akkoyunlu, B. & Yılmaz, E. (2005). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık düzeyleri ile internet kullanım sıklıkları ve internet kullanım amaçları. *Eğitim Araştırmaları*, 19, 1-4.
- Association of College and Research Libraries –ACRL- (2003). Information Literacy Web Site. The Standarts: Step-by-step. ALA. <http://www.ala.org/ala/acrl/acrlissues/acrlinfolit/infolitstandards/stepbystep1/stepbystep.htm>
- Başaran, M. (2005). Sınıf öğretmeni adaylarının bilgi okuryazarlıklarının değerlendirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25 (3), 163-177.
- Çavuş, H. & Göktaş, İ. (2006). Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin internetten yararlanma nedenleri ve kazanımları. *Yüzüncüyıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (2), 56-78.
- Eisenberg, M. B. & Johnson, D. (2002). *Learning and teaching information technology computer skills in context*. Syracuse. New York: ERIC Clearinghouse on Information Resources.
- Gömlüksiz, M. N., Kan, A. Ü & Bozpolat, E. (2013). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığına ilişkin görüşleri. *Karadeniz Dergi (Black Sea-Черное Море)*, 5 (18), 71-87.
- Hennessey, S. (2009). Information Literacy-Finding Information, <http://www.collegeupgradingon.ca/current/infoliteracy/informationliteracy.pdf>.
- Kahyaoğlu, M. (2011). Fen bilgisi öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı becerileri ile internet kullanımına yönelik tutumları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi*, 2 (3). <http://www.et-ad.net/index>.
- Kılıç, H. & Coşkun, Y. D. (2010). Öğretmen adaylarının eğitsel amaçlı internet kullanım özyeterlik inanç düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. 19. *Eğitim Bilimleri Kurultayı*. Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi. 6-18 Eylül 2010. Lefkoşa, KKTC.
- Koç, S. & Koşaner, Ö. (2005). Bilgi okuryazarlığı ve aktif eğitim: Bir uygulama örneği. II. *Aktif Eğitim Kurultay Kitabı*. İzmir: Dokuz Eylül Yayınları.
- Oral, B. (2004). Öğretmen adaylarının internet kullanma durumları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 3 (10), 1-10.
- Özerbaş, M. A. (2010). Öğretmen adaylarının internet kullanım amaçlarının belirlenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 14 (2), 77-93.
- Polat, C. (2005). Üniversitelerde bilgi okuryazarlığı programlarının geliştirilmesi: Hacettepe üniversitesi örneği. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Sağlam, M., Adıgüzel, A., Kara, D. A & Özönay, İ. Z. (2007). Araştırma görevlilerinin bilgi okuryazarlığı beceri düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. III. *Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu*. 17-20 Ekim 2007. Anadolu Üniversitesi. Eskişehir.
- Sheehy, E. J. (2001). Student teacher mentoring program: Teacher training for information literacy in the classroom. *Unpublished PhD Thesis*. State University of New York.
- Şahin, İ. (2009). Eğitsel internet kullanım özyeterliliği inançları ölçeğinin geçerliliği ve güvenilirliği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 460-471.
- Thompson, A. & Mishra, P. (2008). Breaking news: TPCK becomes TPACK! *Journal of Computing in Teacher Education*, 24 (2), 78-102.
- Tuncer, M. & Özü, A. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının eğitsel internet kullanımına yönelik öz yeterlik inançları. *Turkish Studies*, 7 (2), 1079-1091.

The Relationship between Teacher Candidates' Educational Internet-Use Skills and Their Knowledge Acquisition Skills⁵

Ahmet KAYA⁶, Refik BALAY⁷ & Abdullah ADIGÜZEL⁸

Introduction

The intensive production, sharing, and spread of information have led to a change in qualified-teacher understanding, which has experienced a transition from those who know much to those who know how to access information (Adıgüzel, 2005). A qualified teacher is described as one who is aware of the information needed, knows effective strategies for accessing information, can produce new information based on learned knowledge, and is able to use the information to solve problems (Hennessey, 2009). Thus, the importance of information acquisition skills, which can be described as seeking, accessing, and using information effectively, is clear (Başaran, 2005). The educational process is not confined to the academic processes of teaching and learning in schools; rather, it is a lifelong process that parallels a person's needs. Currently, there is a great need for teachers who are equipped with information and skills that include construction, acquisition, and use of information, as well as the effective use of teaching technologies. It is a requirement for education in the twenty-first century for technologies to be an integral part of teaching activities; the two should be used together (Thompson & Mishra, 2008). Because so many learning activities are thought to be more effective when supported by technology, there is a need for research to determine how technological support can affect the information acquisition skills of teacher candidates. This study aims to address this need.

The purpose of the study

The general purpose of this study is to determine the relationship level between teacher candidates' educational Internet-use skills and their information acquisition skills. The following questions are addressed as part of this general purpose:

1. What is the level of teacher candidates' educational Internet-use skills?
2. Do the levels of teacher candidates' educational Internet-use skills demonstrate significant differences according to their personal characteristics?
3. What is the level of teacher candidates' information acquisition skills?
4. Do the levels of teacher candidates' information acquisition skills demonstrate significant differences according to their personal characteristics?
5. Are there any significant differences between teacher candidates' academic capabilities and their information literacy levels?

Method

The universe of the study group comprises 200 teacher candidates enrolled in Harran University Pedagogic Formation Program in the academic year 2012–2013. Since the aim is to include the universe in the study, no sample is taken. The study is realized with 185 teacher candidates. The data in this study are collected through the Educational Internet Use Self-

⁵ An earlier version of this paper was presented at the IV. Educational Administration Forum (3-5 October 2013, Balıkesir, Turkey)

⁶ Assist. Prof. - Harran University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences - ahmetkaya@harran.edu.tr

⁷ Assoc. Prof. - Harran University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences - refikbalay@hotmail.com

⁸ Assoc. Prof. - Harran University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences - aadgznel@gmail.com

Efficacy Beliefs Scale and the Information Literacy Scale. The Educational Internet Use Self-Efficacy Beliefs Scale, developed by Şahin (2009), is a five-point Likert-type scale. The scale aims to determine the levels of teacher candidates' educational Internet-use sufficiency and is evaluated as follows: I am absolutely sufficient, quite sufficient, sufficient, partially sufficient, and not sufficient. The reliability coefficient calculated in the development of the scale is .960, and it is found to be .930 in our study. The second scale used in the study is the Information Literacy Scale developed by Adıgüzel (2011). The reliability coefficient of the Information Literacy Scale is .928, and it is found to be .902 in our study. The Kolmogorov-Smirnov Z test has been applied separately across the data of the two scales to determine whether they are normally distributed or not. These values show that the data are normally distributed. The values obtained in the test for all variables in the Information Literacy Scale are found to be between 2.58 and 5.82. Each answer given for the items of the scale is graded from 1.00 to 5.00, from negative to positive. Top and bottom limits for options are determined depending on the assumption that all the intervals on both scales are equal (4/5).

Findings

The results of this study aiming to specify the effect of the level of teacher candidates' educational Internet use on their knowledge acquisition skills show that teacher candidates' educational Internet-use skills are sufficient. Teacher candidates mostly use search engines (Google, Yahoo, etc.), and sometimes they use databases on the Internet. While teacher candidates' levels of educational Internet-use skills do not display a significant difference in terms of their BA's grade, there is a significant gender difference in favor of male teacher candidates. Teacher candidates' levels of educational Internet-use skills do not show significant differences according to the department from which they have graduated, their initial reasons for choosing teacher training, and their purposes for using the Internet. However, there is a significant difference in terms of self-knowledge between those who say, "I know myself very well" and those who say, "I know myself at a medium level" in favor of those who say, "I know myself very well." On the other hand, it is determined that the Internet is used for searching by teacher candidates. Teacher candidates' knowledge acquisition skills are analyzed in terms of determining the need for knowledge, getting knowledge, using knowledge, and making ethical decisions while using the knowledge. Accordingly, it is determined that while teacher candidates are skilled at a medium level at determining the need for knowledge, getting knowledge, and using knowledge, they are more emotional and more skilled at making ethical decisions while using the knowledge. Teacher candidates' levels of knowledge acquisition skills do not represent significant differences according to gender, the university from which they graduated, their department, cumulative grade-point average at graduation, reasons for initially choosing teacher training, and self-knowledge. On the other hand, teacher candidates' reasons for using the Internet are determined to be a significant variable affecting their knowledge acquisition skills. Thus, it is determined that teacher candidates who use the Internet as a tool to get information have a higher level of knowledge acquisition skills. There is a mid-level positive relationship between teacher candidates' educational Internet use and their knowledge acquisition skills; it is determined that when teacher candidates' educational Internet use increases, their knowledge acquisition skills increase in parallel with this.

Results and Suggestions

When the results are taken into consideration, it can be said that in order to ensure that teacher candidates are educated in a qualified way, they need to have knowledge acquisition skills, especially in their pre-service training, and the obstacles they think they face in the process of acquiring knowledge should be addressed. Teacher candidates should be provided with opportunities for determining the need for knowledge, getting knowledge, using knowledge, and taking into consideration both moral and legal concepts during this process. In particular, teacher candidates should be provided with computers and Internet access, which are the tools they most often use for accessing information and building knowledge. Databases that teacher candidates use at the very least for getting knowledge are the most important and the most reliable sources Teacher candidates should be taught the skills they need in order to benefit from these sources in a reliable and practical way.

Key Words: Educational internet, Getting information, Pedagogic formation, Teacher candidates

Atıf için / Please cite as:

Kaya, A., Balay, R. & Adıgüzel, A. (2014). Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım becerileri ile bilgi edinme becerileri arasındaki ilişki düzeyi [The relationship between teacher candidates' educational internet-use skills and their knowledge acquisition skills]. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi - Journal of Educational Sciences Research*, 4 (Özel Sayı 1), 83-99. <http://ebad-jesr.com/>